

O D L U K E

A) Odluke domaćih sudova i drugih organa

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda od 2.II 1969.

Vijeće: dr Ernest Vajić, dr Dušan Arneri, Branko Lovrečki

Prijevoz kamionom - Primjena prava - Plaćanje vozarine - Na prijevoz kamionom u nedostatku pozitivnih propisa primjenjuje se Konvencija o ugovoru za prijevoz robe cestom - Primalac prilikom preuzimanja robe nije dužan platiti vozarinu za koju je u tovarnom listu navedeno da ju plaća treća osoba - Nije opravdan vozarov prigovor da vozarinu mora platiti primalac jer da tovarni list nije potpisala osoba koja je u toj ispravi navedena kao platac vozarine

Tužitelj je vozar, a tuženik je primalac robe. Spor se vodi o plaćanju vozarine.

Tuženik je prigovorio da mu je računom broj 3204/a od 10.VI 1968. tužitelj fakturirao prijevoz kukuruza iz Novog Sada na skladište tuženika u Varaždinu. Tuženik je međutim s isporučiocem ugovorio isporuku kukuruza franco Varaždin. On je primio prijevoznicu broj 13376 ispostavljenu od tužitelja na kojoj je stajalo da prijevoz plaća "Žitoprodukt" Odžaci kao pošiljalac, a on je samo potvrdio potpisom prijevoznice prijem robe i dokumenata. Predložio je stoga da se platni nalog ukine, a tužitelj s tužbom odbije i presudi na naknadu parničnog troška.

U obrazloženju presude navedeno je da svi propisi i pravna pravila, prema kojima primalac odgovara za plaćanje vozarine, dolaze do primjene samo onda ako ugovorom o prijevozu nije predviđeno tko plaća cijenu prijevoza. Kako je tužitelj ispostavio tovarni list s klauzulom da vozarinu plaća "Žitoprodukt" u Odžacima, to nije osnovano mogao tražiti plaćanje vozarine od tuženika, koji potvrdom primitka pošiljke i dokumenata nije na sebe preuzeo dužnost plaćanja vozarine, s obzirom na navedenu klauzulu.

Presudu pobija žalbom tužitelj zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka, zbog nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, i zbog pogrešne primjene materijalnog prava.

U obrazloženju žalbe navodi se da klauzula u tovarnom listu da vozarinu plaća pošiljalac nema obavezne snage ako ona nije potpisana od onoga tko bi prema toj klauzuli

preuzeo dužnost plaćanja vozarine. Ovo stoga jer vozar ne može ispitivati odnose medju strankama i on mora biti siguran da će mu vozarina biti plaćena. Ovo se može osigurati samo opisanim tumačenjem propisa odnosno pravnih pravila kojima se regulira prijevoz robe cestovnim vozilima.

Drugostepeni sud je potvrdio presudu prvostepenog suda iz slijedećih razloga:

Na prijevoz robe cestom primjenjuju se u pomanjkanju pozitivnih propisa odredbe Međunarodne konvencije za prijevoz robe cestom (CMR Sl.l.br.11/58 Dodatak). U smislu odredaba članova: 6, br.2, slovo b), 9, stav 1, 13, stav 2 i 21 te Konvencije primalac se primitkom pošiljke i primjerka tovarnog lista obvezuje namiriti vozara prema sadržaju prijevozne isprave odnosno ugovora o prijevozu. To znači da on ne preuzima tu dužnost onda ako iz prijevozne isprave proizlazi da cijenu prijevoza plaća prema sadržaju prijevoznog ugovora pošiljalac ili netko treći, kao u ovom slučaju. To je u skladu i s pravnom naravi prijevoznog ugovora, koji je ugovor u korist trećega, tj. primaoca, a koji zaključuju pošiljalac i vozar. Primalac stupa prema tome primitkom pošiljke i primjerka tovarnog lista u taj ugovor prema onom sadržaju kako je on zaključen. Ako je dakle u konkretnom slučaju ugovor bio zaključen tako da cijenu prijevoza plaća "Žitoprodukt" u Odžacima, onda je tuženik kao primalac primitka robe i tovarnog lista stupio u ugovor takvog sadržaja prema kojem on nije dužan platiti cijenu prijevoza, i njegova se dužnost na plaćanje te cijene ne može statuirati na način kako to hoće tužitelj, jer to ne proizlazi na temelju odredaba cit. Konvencije, a niti na temelju bilo kojih drugih odredaba koje bi mogle doći do primjene u prijevozu robe cestom. Primjećuje se još da je za osiguranje tužitelja koji je izdao sporni tovarni list navedenog sadržaja u njemu izričito predviđeno da u slučaju ako naznačeni platac odbije plaćanje cijene prijevoza, ovu cijenu u tom slučaju plaća pošiljalac i naručitelj prijevoza. I iz ove klauzule očito proizlazi da je volja stranaka kod zaključenja prijevoznog ugovora išla za tim da cijenu prijevoza nije dužan platiti primalac, očito u vezi sa sadržajem zaključenog ugovora o kupoprodaji spornog kukuruza između pošiljaoca kao prodavaoca i tuženika kao kupca.

M.S.